

Vergaderjaar 2020–2021

29 517

Veiligheidsregio's

Nr. 196

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2020

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de stand van zaken rond de trajecten Taakdifferentiatie en Uitruk op Maat (UoM) bij de brandweer. Ook ga ik kort in op het overleg met de VBV over haar brief van 2 juni jl. zoals ik uw Kamer in het notaoverleg veiligheid van 8 juni jl. heb toegezegd¹.

Taakdifferentiatie

In mijn brief van 18 februari jl.² aan uw Kamer ben ik ingegaan op de uitvraag bij de 25 veiligheidsregio's om in beeld te brengen wat invoering van de taakdifferentiatie betekent voor iedere regio qua inzet, organisatie en kosten. Deze uitvraag ligt in het verlengde van door mij, samen met het Veiligheidsberaad (VB) en de Brandweerkamer ingewonnen juridisch advies. Dat geeft aan dat het, om bij de brandweer zonder spanning met de vigerende regelgeving te kunnen blijven werken met beroeps en vrijwilligers, noodzakelijk is dat sprake is van een nadrukkelijk en fundamenteel onderscheid tussen de twee groepen. In het verslag van het schriftelijk overleg Brandweer³, d.d. 8 mei 2020, heb ik gemeld in gezamenlijkheid met het VB te hebben besloten dit traject in verband met de Covid-19 crisis op te schorten. Inmiddels zijn de werkzaamheden weer opgepakt om voor elk van de 25 veiligheidsregio's goed de consequenties in beeld te krijgen van het voorgestelde model taakdifferentiatie. De resultaten van deze uitvraag bespreek ik februari a.s. met het VB. Ik zal uw Kamer nadien informeren.

Mijn ministerie is tegelijkertijd aan het denktanktraject in gesprek met de buurlanden en de Europese Commissie over de organisatie van de brandweer en de rechtspositie van beroeps en vrijwilligers in Europa. Uit de gesprekken komt naar voren dat de overeenkomsten tussen Nederland

¹ Kamerstuk 29 517, nr. 192

² Kamerstuk 29 517, nr. 189

³ Kamerstuk 29 517, nr. 191

en die landen wat betreft de rechtspositionele vraagstukken die op dit moment de aandacht krijgen minder sterk zijn dan veelal wordt gesuggereerd. Concreet betekent dit dat de feitelijke situatie en de wensen tot verandering per land wezenlijk van elkaar verschillen; elk land volgt haar eigen uitdagingen op het gebied van de Europese en internationale wet- en regelgeving.

De gesprekken leiden mij daarom niet tot andere conclusies dan ik uw Kamer al eerder heb meegegeven⁴. Het is niet duidelijk hoe een uitzonderingspositie in Europees verband voor brandweervrijwilligers kans van slagen heeft. Gegeven ook de fundamentele bescherming die werknemers genieten via de Deeltijdrichtlijn (97/81/EG) en de Arbeidstijdenrichtlijn (2003/88/EG) beschouw ik de kans op een aparte richtlijn voor de brandweervrijwilligers nog steeds als niet realistisch.

De taakdifferentiatie van brandweervrijwilligers raakt ook het programma Vrijwilligheid. Zoals aan uw Kamer toegezegd⁵ informeer ik u over de voortgang daarvan. Er is sinds 2019 een koppeling gelegd tussen dat programma en het traject taakdifferentiatie om wederzijds gebruik te maken van elkaars kennis en informatie. Onderzoek vanuit het programma heeft bijvoorbeeld bijgedragen aan een beter inzicht in de rechtspositie van brandweervrijwilligers in andere Europese landen⁶. Inventarisatie en uitwisseling van ervaringen rond het werven en behouden van vrijwilligers in eigen land zijn nog gaande. Gekoppeld aan de uitvraag Taakdifferentiatie is dit jaar een opinieonderzoek/ enquête uitgezet bij zowel vrijwilligers als beroeps. Het programma werkt toe naar een landelijke campagne om de interesse om te werken voor de brandweer te stimuleren.

Uitruk op Maat

Het landelijk VB-kader Uitruk op Maat (UoM) biedt veiligheidsregio's de mogelijkheid om uniformiteit in de uitvoering te genereren bij het differentiëren op inzet van mensen en middelen naar identicotype en risico's. In mijn brief van 15 oktober 2019⁷ heb ik uw Kamer geïnformeerd over de gestarte evaluatie van UoM. De evaluatie uitgevoerd door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) is afgerond (bijlage 1)⁸. Voor de evaluatie zijn naast de veiligheidsregio's, in lijn met de motie Helder⁹, de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) en de vakbonden bevestigd.

Uit de evaluatie blijkt dat in de meeste regio's het kader is toegepast om problemen met paraatheid het hoofd te bieden. Daarmee is het gebruikt voor iets waarvoor het in zijn ontwerp niet was bedoeld. De onderzoekers concluderen voorts dat het onduidelijk is hoe vaak er met eenheden kleiner dan een TS-6 in de verschillende regio's wordt uitgerukt. Evenmin is het duidelijk hoe vaak een samengestelde TS-6 uitrukt naar een maatgevend incident. Ook signaleren de onderzoekers rond UoM knelpunten en behoeften ten aanzien van opleidingen en oefeningen en bij de meting van opkomsttijden en opschaling.

Het VB heeft op 14 december jl. de conclusies van de evaluatie onderschreven. Het landelijk kader moet volgens het VB worden toegepast conform gemaakte afspraken. Ook acht het VB het van belang dat in de

⁴ Kamerstuk 29 517, nr. 191

⁵ Kamerstuk 29 517, nr. 180

⁶ Kamerstuk 29 517, nr. 191

⁷ Kamerstuk 29 517, nr. 177

⁸ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

⁹ Kamerstuk 29 517, nr. 151

eerste helft van 2021 het landelijk kader op basis van huidige inzichten en nieuwe ontwikkelingen wordt bijgesteld. Het VB meldt mij dat kader te zien als een belangrijke bouwsteen voor de conceptuele inrichting van de repressieve brandweezorg, waarbij verbinding wordt gelegd met andere ontwikkelingen zoals een uniforme systematiek bij dekkingsplannen en het traject van taakdifferentiatie brandweer.

Het rapport UoM sterkt mij in mijn mening dat we verder moeten op het pad van de verdere professionalisering van de brandweer. We moeten blijven werken aan de brandweer van morgen. De slagkracht van de brandweer moeten we kritisch onder de loep nemen met als basis goede risicoprofielen. Helderheid over wat nodig is, wat we kunnen en willen leveren, en hoe we dat in gezamenlijkheid waarmaken. Dat vergt afspraken maken en die ook nakomen. Het zijn aspecten die in recent overleg tussen VBV, het VB en mijn ministerie ook aan de orde zijn gekomen naar aanleiding van een VBV-brief van juni jl. over slagkracht bij de brandweer. Ervaringen zijn gewisseld en afspraken over concreet te zetten stappen zijn gemaakt. Ook de VBV heeft dat gesprek als zeer constructief ervaren.

De reactie van het VB op het rapport UoM, maar ook de stappen die het VB zet op trajecten zoals gebiedsgerichte opkomsttijden, een uniforme systematiek van dekkingsplannen, taakdifferentiatie brandweer en bovenregionale samenwerking maken dat ik met vertrouwen de toekomst van de brandweer tegemoet zie. Ik ben trots op de brandweer in Nederland en weet dat zij nu en ook in de toekomst kritisch naar zichzelf kijkt en ons ook dan de juiste brandweezorg levert.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus